

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418202467
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4418202467.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: F. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: T. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. W., G. J. 6, zastúpená JUDr. Romanom Juríkom, advokátom, so sídlom Nové Zámky, Jazerná 19 a Q. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. W., S. H. R. XX, zastúpený JUDr. Tiborom Elzerom, advokátom, so sídlom Nové Zámky, Hlavné námestie 7, o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, určenie výživného, o návrhu otca na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, určenie výživného, úpravu styku, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16P/42/2018-305 z 24. júna 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. o určení výživného otcovi na maloleté dieťa a výrokoch II. až V. p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“) rozsudkom č. k. 16P/42/2018-305 z 24. júna 2019, zveril maloleté dieťa F. E., nar. XX. XX. XXXX, do osobnej starostlivosti matky od 11. 05. 2018 a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 150 eur mesačne od 11. 05. 2018, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zročné výživné za obdobie od 11. 05. 2018 do 30. 06. 2019 vo výške 1 665 eur povolil otcovi splácať v splátkach vo výške 50 eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia. Ďalším výrokom upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stykať sa s mal. dieťaťom F. E., nar. XX. XX. XXXX každý nepárny týždeň od piatka od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Počas letných prázdnin v mesiaci júl od 08. 07. do 14. 07. v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a v mesiaci august od 19. 08. do 25. 08. v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. Otec si dieťa prevezme v mieste bydliska matky a matke po skončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripravovať. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 25 ods. 1, 2, § 28 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“ alebo „ZoR“).

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľka - matka mal. dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 11. 05. 2018 domáhala úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu tak, že mal. dieťa bude zverené do jej osobnej starostlivosti a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 150 eur mesačne od rozhodnutia súdu. Návrh odôvodňovala tým, že od februára 2018 nežije s otcom mal. dieťaťa v spoločnej domácnosti, otec na výživu neprispieva od apríla 2018. Zaplatil poplatok za školský klub 10 eur a obedy v škole 20 eur. Príjem matky bol 450 eur. Mal. dieťa navštevovalo 1. ročník základnej školy a výdavky na školu predstavovali 30 - 40 eur, školský výlet 30 eur, učebnice do ďalšieho ročníka 8 eur. Otec sa o dcéru nezaujíma, keď sa chce stretnúť, napíše sms-ku.

4. Otec s návrhom matky nesúhlasil. Vo vyjadrení uviedol, že má záujem starať sa o mal. dieťa a vie zabezpečiť jeho osobnú starostlivosť. Nie je pravdou, že by dobrovoľne neprispieval na výživu mal. dieťaťa. Zo svojich úspor zabezpečuje a vytvára podmienky, ktoré potvrdzujú vážny záujem o mal. dieťa.

5. Návrhom zo dňa 01. 06. 2018 sa otec mal. dieťaťa domáhal úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu tak, že dieťa bude zverené do jeho výchovy a opatery, matka bude prispievať na jeho výživu sumou 100 eur mesačne, obaja rodičia majú právo spravovať majetok mal. dieťaťa. Matka je oprávnená sa s mal. dieťaťom stykať bez obmedzenia. Vec bola vedená pod sp. zn. 7P/130/2018. Uznesením č. k. 16P/42/2018-180 z 7. februára 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2019 súd spojil na spoločné konanie vec vedenú pod sp. zn. 16P/42/2018 s vecou vedenou pod sp. zn. 7P/130/2018, ktoré sú naďalej vedené pod sp. zn. 16P/42/2018.

6. Matka s návrhom otca nesúhlasila.

7. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie, z ktorého zistil, že návrh rodičov je dôvodný. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti od februára 2018. Od tohto obdobia starostlivosť o mal. dieťa zabezpečuje matka. Rodičia sa nevedeli dohodnúť na úprave práv a povinností k mal. dieťaťu, z dôvodu rozdielnych návrhov. Otec podal návrh na úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu a žiadal, aby bolo mal. dieťa zverené do jeho osobnej starostlivosti a počas konania navrhol, aby bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Rodičia počas konania vyhľadali aj mediátora, pretože ich snahou bolo dohodnúť sa na úprave práv a povinností k mal. dieťaťu. Otec mal. dieťaťa počas konania menil svoje stanoviská, tak ako to vyplýva z jeho návrhov a takýmto istým spôsobom sa vyjadroval u kolízneho opatrovníka, ako aj u mediátora. Aj napriek tomu, že rodičia podpísali mediačnú dohodu dňa 06. 10. 2018, túto dodržiavali len čiastočne a počas krátkeho časového obdobia. Vzhľadom na vykonané dokazovanie, výsluch mal. dieťaťa a vyjadrenie otca, dospel súd prvej inštancie k záveru, že mal. dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky. Zohľadnil pritom vyjadrenie dieťaťa, ktoré je v mladšom školskom veku, ako aj pohlavie mal. dieťaťa. V tomto období sa formuje osobnosť dieťaťa a jedná sa o obdobie inklinácie k osobe rovnakého pohlavia s tým, že toto obdobie súvisí s osvojovaním rodových rolí (dcéra viac inklinuje k matke). Keďže v danej veci dieťa predbežným opatrením do osobnej starostlivosti otca zverené nebolo, súd rozhodol o zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky od podania návrhu s tým, že zastupovať a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia podľa § 28 Zákona o rodine.

8. Spornou medzi rodičmi bola otázka výživného. Matka žiadala určiť výživné vo výške 150 eur a otec uviedol, že je ochotný prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 50 eur tak, ako bolo uvedené v mediačnej dohode s poukazom na jeho finančné možnosti. Dcére urobil a zariadil detskú izbu, kúpil jej oblečenie, hračky, ako aj zvieratká. Súd prvej inštancie pri určení výživného vychádzal z potrieb mal. dieťaťa a veku maloletej, ktorá bude v školskom roku 2019/2020 žiačkou 2. ročníka základnej školy. Nevyhnutné mesačné výdavky v súvislosti s návštevou školy sú obedy 25 eur, družina 10 eur, rozpočítané jednorazové výdavky ZRPŠ, školské pomôcky, výlety, mesačne okolo 10 eur. Maloleté dieťa je evidované u očného lekára a má mesačné výdavky na okulzor 7 eur, kde v jednom balení je 20 ks. Dieťa nosí okuliare a v tomto veku malo už štvrté, ktoré stoja okolo 50 - 60 eur. V súvislosti so začiatkom školského roka sú to výraznejšie výdavky so zakúpením oblečenia, ako aj školských pomôcok, čo je minimálne vo výške 100 - 150 eur (taška, prezúvky, úbor na cvičenie). Otec uznal, že nevyhnutné výdavky na mal. dieťa predstavujú sumu 200 eur mesačne. Otec mal. dieťaťa podniká na základe živnostenského listu v oblasti stavebných prác a sezóna je v období od marca do septembra, kedy robí obklady, dlažby, maľovky a potom len práce vnútri. V čase šetrenia kolíznym opatrovníkom dňa 10. 09. 2018 bol prítomný otec mal. dieťaťa, ktorý uviedol, že jeho mesačný príjem je medzi 800 - 900 eur, z ktorého prispieva na náklady na chod domácnosti sumou 70 eur. Aj napriek predloženému daňovému priznaniu za rok 2017, kedy otec nevykazoval príjem, uviedol, že jeho príjem bol okolo 500 eur mesačne.

Poznamenal, že pracuje toľko, koľko potrebuje, z čoho je zrejmé, že jeho príjem môže byť i vyšší a závisí od snahy otca. Aj napriek tomu súd vychádzal z vyjadrenia otca, že jeho príjem je podľa vlastného vyhlásenia 500 eur. Ak z uvedeného príjmu otec zaplatí výživné vo výške 150 eur, ktoré predstavuje 30 % z jeho príjmu, zostane mu suma vyššia ako je životné minimum na plnoletú osobu, z ktorej bude schopný bez akejkoľvek ujmy uhrádzať i náklady na bývanie a chod domácnosti svojim rodičom vo výške 70 eur, prípadne nakupovať potraviny. Z výživného bude matka schopná pokryť výdavky na mal. dieťa s tým, že rovnako aj matka je povinná prispievať na výživu mal. dieťaťa, minimálne sumou 50 eur po zohľadnení jej každodennej starostlivosti o mal. dieťa. Finančné možnosti rodičov sú približne rovnaké, keď obaja majú príjem okolo 500 eur mesačne.

9. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že otec mal. dieťaťa môže mať aj vyšší príjem, keď bol schopný z úspor prerobiť detskú izbu v hodnote od 1 500 do 2 000 eur. Ďalej uviedol, že otec mal. dieťaťa zriadil maloletej šetriaci účet, kde jej šetrí po 40 eur. Tieto finančné prostriedky je možné použiť na zročné výživné, keď otec účet zriadil v novembri 2018 a výživné neplatil vôbec od januára 2019. Výživné prvoinštančný súd určil od podania návrhu, pretože matka nijakým spôsobom nepreukázala dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by malo byť určené výživné skôr s tým, že matka v návrhu žiadala určiť výživné od právoplatnosti rozsudku. Aj napriek tomu, že rodičia uvádzali, že je ťažké určiť zaplatené výživné zo strany otca, tento platil výživné vo výške 50 eur mesačne v roku 2018, čo obaja rodičia uznali a od januára 2019 výživné neplatil. Ostatné skutočnosti uvádzané otcom, že zaplatil mal. dieťaťu obedy v škole, školský klub a tanečný krúžok, nepovažoval za plnenie si vyživovacej povinnosti. Rodičia sa dohodli, že otec bude prispievať na výživu sumou 50 eur, ako aj na polovicu nákladov v súvislosti s návštevou školy.

10. Zročné výživné za obdobie od 11. 05. 2018 do 30. 06. 2019 vo výške 1 665 eur pozostáva z alikvotnej čiastky vo výške 65 eur za mesiac máj 2018, zo sumy 700 eur za mesiace jún až december roku 2018 (7 x 100 eur) a zo sumy 900 eur za mesiace január až jún roku 2019 (9 x 100 eur). Zročné výživné povolil súd prvej inštancie otcovi splácať v splátkach spolu s bežným výživným vo výške 50 eur až do úplného vyrovnania podľa § 232 CSP. Je na otcovi, aby v čase plnej sezóny pracoval a zarobil finančné prostriedky v sume tak, aby si vedel plniť vyživovaciu povinnosť voči mal. dieťaťu, o ktoré sa predtým chcel starať sám a žiadal od matky výživné vo výške 100 eur, ktorá má približne rovnaký príjem a nemá možnosť zarobiť.

11. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16P/42/2018-180 z 7. februára 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 8Cop/16/2019-260 z 23. apríla 2019, bolo nariadené neodkladné opatrenie týkajúce sa úpravy styku otca s mal. dieťaťom. Mal. dieťa sa stýkalo s otcom v zmysle neodkladného opatrenia, aj u otca prespávalo. Je nepochybné, že vzhľadom na hostilný stav rodičov, ktorý ovplyvňuje ich vzájomnú komunikáciu, došlo k porušeniu nariadeného neodkladného opatrenia s tým, že každý z rodičov to odôvodňoval inak. Otec tak, že išlo o záujem dieťaťa ostať u neho, preto ho nevrátil, matka, že dieťa nedala na styk, pretože to dieťa odmietalo. Rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti má rovnaké právo podieľať sa na plnení si rodičovských povinností a ďalšom zdravom vývine mal. dieťaťa. Keďže rodičia k dohode nedospeli, súd prvej inštancie upravil styk tak, ako uviedol vo výrokovej časti rozsudku. Aj napriek návrhu matky a kolízneho opatrovníka upraviť styk zo začiatku bez prespávania vzhľadom na vyjadrenie dieťaťa, súd prvej inštancie tieto návrhy neakceptoval, pretože mal za preukázané, že dieťa v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia doteraz u otca prespávalo. Z výsluchu dieťaťa ako aj zo správ referátu poradensko-psychologických služieb bolo preukázané, že dieťa má pozitívny vzťah k obom rodičom. Je povinnosťou rodičov naučiť sa spolu komunikovať ohľadne mal. dieťaťa bez akýchkoľvek emócií s ohľadom na vzniknutú situáciu tak, aby to čo najmenej zaťažovalo mal. dieťa. Mal. dieťa má právo stretávať sa i s rodinnými príslušníkmi na strane druhého rodiča, t. j. starými rodičmi, ako aj so sesternicami a bratrancami s tým, že otec má vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o mal. dieťa. Rodičia sú povinní dodržiavať upravený styk tak, aby aj dieťa vedelo, aké sú jeho povinnosti a rodičia si mohli rovnako zariadiť svoje pracovné povinnosti. Dieťa sa vyjadrilo, že nechce u otca prespávať, avšak táto situácia sa vyskytla len v poslednom období, a aj keď je potrebné akceptovať názor dieťaťa, toto by to bolo v jeho neprospech a opätovne by si muselo zvykať na prespávanie u otca. Situáciu sú povinní vyriešiť rodičia tak, aby to bolo v záujme mal. dieťaťa. Zdôraznil, že neupravil styk počas Vianoc a veľkonočných sviatkov, ani počas týždňa, pretože nebolo možné jednoznačne určiť deň, kedy by sa mal otec stretávať s dieťaťom počas školského roka, vzhľadom na jeho školské povinnosti a rovnako

styk počas Vianoc, veľkonočných sviatkov, vzhľadom na dlhé časové obdobie neupravil. Rodičia pri pravidelnej realizácii styku by mali dospieť k dohode aj ohľadne týchto dní, a to v záujme mal. dieťaťa.

12. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože uvedený zákon neustanovuje inak.

13. Proti tomuto rozsudku v časti výroku I. o určení výživného otcovi na maloleté dieťa a výrokoch II. až V. podal v zákonnej lehote odvolanie, žiadajúc odvolací súd, aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní odvolateľ uviedol, že rešpektuje vôľu maloletej dcéry a súhlasí, aby bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Nesúhlasil však s výškou výživného, pretože jeho príjem nezodpovedá tomu, aby si plnil vyživovaciu povinnosť vo výške 150 eur mesačne. Je síce živnostník - murár a v letných mesiacoch má možnosť pracovať, ale v zimných mesiacoch je jeho príjem nízky a v priemere tak nezarába viac ako 400 - 450 eur mesačne. Mesačne má výdavky na bývanie a stravu vo výške 100 eur mesačne, uhrádza si zdravotné poistenie 63 eur mesačne, do Sociálnej poisťovne odvody nemusí uhrádzať z dôvodu nízkeho príjmu. Taktiež uhrádza splátky spoločnej pôžičky vo výške 93 eur mesačne. V nadväznosti na uvedené nesúhlasí ani s výškou zročného výživného. Dieťaťu kupoval ošatenie, platil telefón, náklady na tanečný kurz a investoval aj do prerábky svojho bývania, aby mala mal. dcéra u neho vytvorené podmienky na bývanie. Na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie nedostatočne prihliadal. Dodal, že nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, býva u rodičov a na pracovné účely používa staršie osobné motorové vozidlo zn. Renault z roku 2007.

14. Aj napriek opakovaným návštevám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a mediačnej dohode nie je umožnený kontakt s dcérou. Domnieva sa, že nedostatok kontaktu s dcérou ohrozuje ich vzájomné vzťahy. Nesúhlasil s rozhodnutím súdu, že nie je potrebné upraviť styk otca s mal. dcérou okrem pravidelného styku počas nepárnych týždňov a počas letných prázdnin. Otec má záujem sa stýkať s dieťaťom častejšie, aby sa ich vzťahy upevňovali. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že medzi rodičmi nemožno dosiahnuť dohodu ohľadom úpravy styku počas vianočných sviatkov, veľkonočných sviatkov a jarných sviatkov bez rozhodnutia súdu. S poukazom na uvedené nesúhlasí s úpravou styku tak, ako bol upravený napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie a navrhol, aby mu bolo umožnené stýkať sa s mal. dcérou od 01. 07. do 14. 07. toho - ktorého kalendárneho roka tak, že mal. dieťa prevezme dňa 01. 07. o 10.00 hod. pred bytom matky a na tomto mieste dieťa matke odovzdá 14. 07. o 18.00 hod. po ukončení styku. Otec je oprávnený sa s dcérou ďalej stýkať počas letných prázdnin tak, že mal. dieťa prevezme pred bytom matky dňa 19. 08. toho - ktorého kalendárneho roka o 10.00 hod. a na tomto mieste mal. dieťa odovzdá matke 25. 08. hod. po ukončení styku. Ďalej žiada upraviť styk podľa mediačnej dohody tak, ako navrhol už v konaní pred súdom prvej inštancie, teda že je oprávnený stýkať sa s mal. F. každý nepárny rok počas vianočných sviatkov tak, že dieťa prevezme dňa 23. 12. pred bytom matky o 10.00 hod. a na tomto mieste dieťa matke odovzdá 25. 12. o 18.00 hod. Obdobne je oprávnený stretávať sa s mal. dcérou počas vianočných sviatkov každý párny rok tak, že dieťa prevezme dňa 15. 12. o 10.00 hod. pred bytom matky a na tomto mieste dieťa odovzdá matke dňa 26. 12. o 18.00 hod. po ukončení styku. Otec dieťaťa je oprávnený stýkať sa s mal. dieťaťom počas veľkonočných sviatkov, a to každý veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 18.00 hod. tak, že dieťa prevezme pred bytom matky a na tomto mieste dieťa odovzdá matke o ukončení styku. Aj naďalej je oprávnený stretávať sa s mal. F. počas jarných prázdnin každý párny rok tak, že mal. dieťa prevezme o 10.00 hod. v pondelok na začiatku jarných prázdnin pred bytom matky a na tomto mieste mal. dieťa odovzdá matke v nedeľu o 18.00 hod. po ukončení jarných prázdnin.

15. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletej, ktorá uviedla, že odvolanie otca by mal odvolací súd odmietnuť pokiaľ ide o napadnutý výrok č. I. a III. a vo zvyšnej časti by mal napadnutý rozsudok potvrdiť. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vec správne posúdil, napadnutý rozsudok náležite odôvodnil, preto nie je dôvod na jeho revíziu. Taktiež nie je úplne spokojná s výrokmi rozsudku o úprave styku s maloletou. V rámci sebareflexie ale rešpektuje skutkové zistenia a právne posúdenie a ďalej proti týmto výrokom nebrojí. Uznala, že len odlišnosť jej predstavy o úprave styku s dieťaťom od rozhodnutia súdu, hoci neprávoplatného, vecne nie je dôvodom na revíziu rozsudku. Z odvolania nevyplývajú žiadne reálne dôvody na revíziu rozsudku vo výrokoch o úprave styku. Pokiaľ išlo o výživné, aj v tejto časti konštatuje správne skutkové zistenia súdom prvej inštancie. Odvolateľ svojou procesnou aktivitou prispel k predstave o podstatne vyššom príjme a podstatne nižších výdavkoch, než to teraz tvrdí v odvolaní. Na pojednávaní dňa 29. 01. 2019 otec uviedol svoj príjem vo

výške 500 eur. Hoci o tom odvolateľ v odvolaní nič podrobnejšie nespomína, o výdavkoch na maloleté dieťa mal na tomto pojednávaní odvolateľ výrazný nedostatok informácií. Ako sám uviedol, od kedy nežije s matkou v spoločnej domácnosti, nakúpil dieťaťu šatstvo za 800 eur. Na otázky zákonnej sudkyne potom vymenúval konkrétne výdavky na dieťa (teda nielen šatstvo), ktoré nedosahujú ani 100 eur, pritom ide o všetky náklady, nielen náklady na ošatenie, a sú za obdobie viac ako jedného roka. K tomu treba prirátavať dobrovoľne platené výživné po 50 eur. Podľa správy kolízneho opatrovníka z prešetrovania pomerov z 03. 10. 2018 otec uviedol svoj mesačný príjem vo výške 800 až 900 eur. Prvoinštančný súd náležite odôvodnil výšku zročného výživného. Matke neprisúdil výživné za čas pred podaním návrhu. Prisúdil jej zročné výživné od času podania návrhu, pričom do tohto výživného zarátal na prospech otca ním dobrovoľne hradené sumy 50 eur mesačne za obdobia, za ktoré tieto sumy platil. Odvolateľ navrhol zrušiť celý rozsudok súdu prvej inštancie, teda nielen výroky, ktoré napadol. Odvolateľ sa stotožnil s výrokom o zverení dieťaťa do starostlivosti matky, avšak v odvolaní nenapadol ani výrok o zákonomnom zastúpení maloletej. Navyše tento výrok rozsudku ani nie je v jeho neprospech, preto odvolanie proti nemu nie je pre odvolateľa procesne prípustné.

16. K odvolaniu otca maloletej sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že sa aj naďalej pridrižiava doterajších písomných a ústnych vyjadrení. Zastával názor, že prvoinštančný súd vykonal potrebné dokazovanie pre zistenie rozhodujúcich skutočností tak pri určení výšky výživného, zročného výživného ako aj pri úprave styku otca s maloletou, preto navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

17. K vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa písomne vyjadril otec maloletej, ktorý uviedol, že s vyjadrením matky nesúhlasí a nezodpovedá reálnemu skutkovému stavu. Matka spochybňovala príjmy otca, ktorý trvá na svojich tvrdeniach ohľadom príjmu aj výšky výdavkov. Opakovane poukázal na to, že jeho práca má sezónny charakter a závisí aj od poveternostných podmienok. Jeho príjmy sú v súlade s jeho daňovým priznaním. Z dosahovaného príjmu pri zohľadnení elementárnych výdavkov výška výživného 150 eur mesačne aj s prihliadnutím na jeho majetkové pomery a potreby dieťaťa nezodpovedá jeho možnostiam. Pokiaľ ide o námietky voči upravenému styku, dodal, že má vytvorené podmienky na stretávanie sa s dcérou, má rád svoju dcéru, preto trvá na podanom návrhu, resp. odvolaní v otázke frekvencie styku najmä z dôvodu, že medzi ním a matkou nemožno predpokladať uzavretie dohody ohľadom styku počas prázdnin a sviatkov.

18. K vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že sa plne pridrižal svojho písomného vyjadrenia k odvolaniu otca z 11. 09. 2019.

19. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca sa písomne vyjadril otec maloletej, ktorý uviedol, že nemá možnosť sa od doby rozhodnutia súdu stretávať s maloletou dcérou. Z uvedeného dôvodu navštívil aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny s požiadavkou o poskytnutie pomoci, aby sa s dcérou mohol stretávať, pretože má obavu, že sa s dcérou citovo odcudzí. Mali spolu dobré vzťahy a je potrebné mať na zreteli, že dieťa potrebuje oboch rodičov. Styk s dcérou bol určený rozhodnutím súdom - neodkladným opatrením v konaní vedenom pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 16P/42/2018 zo 7. februára 2019, ktoré matka nerešpektuje. Vzhľadom na to, že sa s matkou maloletej nevie dohodnúť na úprave styku, trvá na podanom odvolaní.

20. K vyjadreniu otca k vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že sa plne pridrižiava svojho písomného vyjadrenia k odvolaniu otca z 11. 09. 2019.

21. K vyjadreniu otca 07. 11. 2019 sa písomne vyjadrila matka maloletej. Otec maloletej vo vyjadrení tvrdil, že matka mu neumožňuje styk s maloletou najmenej od doby vydania rozhodnutia prvoinštančného súdu, preto sa obrátil aj na kolízneho opatrovníka. Vyjadrenie otca však nezodpovedá realite. Nie je pravdou, že by otcovi akokoľvek bránila v styku s maloletou. Nič také nevyplýva ani z vyjadrení kolízneho opatrovníka. Ten sa naposledy k veci podrobne vyjadroval podaním z 11. 09. 2019, kedy už malo trvať údajné bránenie styku otca s maloletou zo strany matky. V skutočnosti otec neprejavuje skutočný záujem o styk s maloletou. Je pravdou, že o stretnutie s maloletou sa zaujímal v júli 2019. Stretnutie sa nezrealizovalo, pretože došlo k omylu na strane otca pokiaľ ide o deň, kedy sa mal s dcérou stretnúť. Odvtedy matku nijako nekontaktoval. Otec vo vyjadrení z 19. 09. 2019 (kedy už malo niekoľko mesiacov trvať bránenie v styku s maloletou zo strany matky, no v tomto vyjadrení sa o tom nič nepíše) zdôrazňuje privysoké výživné, ktoré mu súd uložil platiť na maloletú dcéru. V tomto odkázala

na skutkové zistenia súdu prvej inštancie a na jeho právne posúdenie. Ako sa v rozsudku súdu prvej inštancie uvádza, otec uviedol kolíznemu opatrovníkovi príjem vo výške 800 až 900 eur mesačne. Súd ale vychádzal z príjmu otca vo výške 500 eur. Suma 150 eur predstavuje približne 30 % z takého príjmu otca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie aj jeho odôvodnenie v tejto otázke (aj v ostatných otázkach) považuje za správne a plne sa s ním stotožňuje. Otec si ale vyživovaciu povinnosť plní len v minimálnom rozsahu. V tejto súvislosti sa však nechystá obrátiť na orgány činné v trestnom konaní, pretože trestné konanie by neprispelo k lepšej životnej úrovni dieťaťa.

22. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie (§ 65, § 66 CMP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP), keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli krajského súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. o výživnom a vo výrokoch II. až V. o styku bolo potrebné potvrdiť ako vecne správne s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 CSP.

23. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že dňa 11. 05. 2018 doručila matka mal. dieťaťa na súd prvej inštancie návrh na úpravu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu. Matka sa návrhom doručeným súdu dňa 11. 05. 2018 domáhala úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu tak, že mal. dieťa bude zverené do jej osobnej starostlivosti a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 150 eur mesačne od rozhodnutia súdu. Otec s návrhom matky nesúhlasil a uviedol, že má záujem starať sa o mal. dieťa. Návrhom z 01. 06. 2018 sa otec mal. dieťaťa domáhal úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu tak, že dieťa bude zverené do jeho výchovy a opatery, matka bude prispievať na jeho výživu sumou 100 eur mesačne, obaja rodičia majú právo spravovať majetok mal. dieťaťa. Matka je oprávnená sa s mal. dieťaťom stykať bez obmedzenia. Vec bola vedená pod sp. zn. 7P/130/2018. Uznesením č. k. 16P/42/2018-180 z 7. februára 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2019 súd prvej inštancie spojil na spoločné konanie vec vedenú pod sp. zn. 16P/42/2018 s vecou vedenou pod sp. zn. 7P/130/2018, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. 16P/42/2018. O uvedených návrhoch prvoinštančný súd rozhodol napadnutým rozsudkom.

24. Odvolaním otec maloletej napadol rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu výroku I. v časti výživného a v časti výroku II. zročného výživného, výroku III. zročného výživného a výroku IV. o úprave styku, pričom ho navrhol zrušiť v časti výroku I. a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd posúdil odvolanie otca podľa obsahu bez ohľadu na návrhy, ktoré žiadal od odvolacieho súdu aplikovať.

25. Pokiaľ ide o úpravu styku otec navrhol upraviť ho tak, že otec je oprávnený sa s dcérou ďalej stykať počas letných prázdnin tak, že mal. dieťa prevezme pred bytom matky dňa 19. 08. toho - ktorého kalendárneho roka o 10.00 hod. a na tomto mieste mal. dieťa odovzdá matke 25. 08. hod. po ukončení styku. Ďalej žiada upraviť styk podľa mediačnej dohody tak, ako navrhol už v konaní pred súdom prvej inštancie, teda že je oprávnený stykať sa s mal. F. každý nepárny rok počas vianočných sviatkov tak, že dieťa prevezme dňa 23. 12. pred bytom matky o 10.00 hod. a na tomto mieste dieťa matke odovzdá 25. 12. o 18.00 hod. Obdobne je oprávnený stretávať sa s mal. dcérou počas vianočných sviatkov každý párný rok tak, že dieťa prevezme dňa 15. 12. o 10.00 hod. pred bytom matky a na tomto mieste dieťa odovzdá matke dňa 26. 12. o 18.00 hod. po ukončení styku. Otec dieťaťa je oprávnený stykať sa s mal. dieťaťom počas veľkonočných sviatkov, a to každý veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 18.00 hod. tak, že dieťa prevezme pred bytom matky a na tomto mieste dieťa odovzdá matke po ukončení styku. Aj naďalej je oprávnený stretávať sa s mal. F. počas jarných prázdnin každý párný rok tak, že mal. dieťa prevezme o 10.00 hod. v pondelok na začiatku jarných prázdnin pred bytom matky a na tomto mieste mal. dieťa odovzdá matke v nedeľu o 18.00 hod. po ukončení jarných prázdnin.

26. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 111 písm. b/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

28. Podľa § 111 písm. c/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výžive maloletého.

29. Podľa § 111 písm. d/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o styku s maloletým.

30. Odvolací súd sa zaoberal vecnou správnosťou rozhodnutia v časti úpravy styku, keďže otec maloletej Noemi súhlasil so zverením maloletej do osobnej starostlivosti matky, avšak nesúhlasil s úpravou styku.

31. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,

g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

32. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

33. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

34. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

35. Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravdla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom a v intenciách § 30, ako aj čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa, a nie aby maril výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967).

36. Ustanovenie § 25 je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k § 24, keďže sa dotýka len jedného prvku rodičovských práv, a to styku s maloletým dieťaťom.

37. V súvislosti so súdnou úpravou styku, teda v prípadoch, kedy rodičia medzi sebou neuzavrú rodičovskú dohodu, je potrebné mať na zreteli aj skutočnosť, že maloleté dieťa, ktoré je so zreteľom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne vyjadriť svoj názor, má právo ho vyjadrovať

slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa treba venovať náležitú pozornosť zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti. V odôvodnení rozsudku sa však súd musí vysporiadať so skutočnosťou, prečo na názor maloletého dieťaťa prihliadol a vzal ho do úvahy, alebo prečo na názor maloletého dieťaťa pri rozhodovaní neprihliadal, prípadne prečo výsluch maloletého dieťaťa nevykonával.

38. Neopomenuteľnými kritériami, podľa ktorých sa súd pri úprave styku ďalej spravuje, sú okrem veku dieťaťa aj jeho zdravotný stav a okrem citového vzťahu k rodičom a predovšetkým rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, aj vzťah dieťaťa k prostrediu, v ktorom tento rodič žije. Súd berie do úvahy školské a mimoškolské aktivity, záujmy a krúžky dieťaťa tak, aby úprava styku negatívne nezasahovala do týchto povinností a záujmov.

39. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní o úprave styku by súd preto nemal ignorovať ani pracovné vyťaženie a pracovný čas rodiča, jeho časové možnosti, príp. autobusové či vlakové spojenia a pod.

40. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Treba zdôrazniť, že rodič má právo sa s dieťaťom sýkať, nie je to však jeho povinnosť a nemožno ho k tomu nútiť.

41. Súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti by mal okrem iného prihliadať aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove dieťaťa s druhým rodičom. Súd teda musí zisťovať, ktorý z rodičov poskytuje, alebo je predpoklad, že bude poskytovať druhému rodičovi väčší priestor na výchovu dieťaťa. Ako sa uvádza v stanovisku uvedenom v rozhodnutí I. ÚS 48/04 (ÚS ČR) z 25. januára 2005, záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom.

42. Odvolací súd poznamenáva, že autoritatívne rozhodovanie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je až druhoradým riešením, pokiaľ medzi rodičmi nedôjde k dohode o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, resp. ak uzavretá dohoda nie je v záujme maloletého dieťaťa a súd ju neschválil. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.) a vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). V praxi sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia čerpajú súdy podklad pre svoje rozhodnutie alebo rozhodnutie o schválení dohody rodičov. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, napr. znalcom z odboru klinickej psychológie detí.

43. Odvolací súd poukazuje na vyššie uvedené zákonné ustanovenia, ako aj výsledky vykonaného dokazovania, ktoré bolo v konaní pred súdom prvej inštancie rozsiahle, má nad mieru všetkých pochybností za preukázané, že rozhodnutie súdu prevej inštancie, ktorým zveril mal. F. do osobnej starostlivosti matky sa javí ako správne, čomu nasvedčuje aj vyjadrenie otca v podanom odvolaní, ktorý nad mieru všetkých pochybností uviedol, že rešpektuje názor maloletej dcéry v tomto smere. Zabezpečovanie starostlivosti matkou nebolo v konaní nijako spochybnené, preto ani odvolací súd nemá pochybnosti, že by takéto rozhodnutie bolo v neprospech maloletej.

44. Podľa § 28 ods. 2 rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, a preto obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní svoje maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, samozrejme, pokiaľ tieto rodičovské práva a povinnosti neboli rozhodnutím súdu obmedzené alebo pokiaľ súd rodičov týchto práv a povinností nepozbavil alebo ich výkon nepozastavil. Oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok trvá, aj keď súd upraví ich práva a povinnosti k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze podľa § 24 a rozhodne, že jednému z rodičov zveruje maloleté

dieťa do osobnej starostlivosti a tento rodič bude dieťa aj zastupovať a spravovať jeho majetok. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované (R 8/1971, R 55/1996, R 96/1967), pôjde len o úpravu výkonu týchto rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa. Vo všetkých podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností by sa však rozvedení manželia mali dohodnúť.

45. Vzhľadom k tomu, že žiaden z rodičov nebol obmedzený na svojich rodičovských právach a rovnako tak nebol týchto práv pozbavený, zostáva právo na výkon rodičovských práv a povinností zachované obom rodičom, a to vo vzťahu ku všetkým zložkám rodičovských práv, teda tak osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a taktiež aj správu majetku maloletého. V nadväznosti na uvedené potom správne súd prvej inštancie rozhodol aj v časti výroku III., ktorým rozhodol, že zastupovať a spravovať majetok maloletého dieťaťa budú obaja rodičia. Navyše odvolací súd poznamenáva, že vecná správnosť tohto výroku nebola osobitne v odvolaní nijakým spôsobom spochybnená.

46. Ďalej odvolací súd poznamenáva, že ak súd rozhoduje o úprave styku rodičov s dieťaťom, musí zohľadniť tú skutočnosť, že obidvaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť o dieťa zásadne v rovnakej miere, tomu zodpovedá aj právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov. Ak teda súd zverí dieťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, potom by malo byť dieťaťu umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bola táto zásada čo najviac naplnená (nález Ústavného súdu ČR z 15. marca 2016, sp. zn. III. ÚS 2298/15).

47. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie poukazuje aj na nariadené neodkladné opatrenie, ktoré v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, a to č. k. 16P/42/2018-180 z 7. februára 2019 (právoplatné dňa 15. 05. 2019) v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 8CoP/16/2019-260 z 23. apríla 2019, upravovalo styk otca s mal. dcérou. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že neodkladným opatrením upravený styk nebol dodržiavaný. Medzi rodičmi sú konfliktné vzťahy, pričom obaja rodičia poukazujú na iné dôvody svojho správania sa. Rodičia sa opakovane pokúsili o uzavretie dohody ohľadom úpravy styku, a to aj prostredníctvom mediácie, výsledkom ktorej síce bolo podpísanie predbežnej mediáčnej dohody. Ako vyplýva z vyjadrení rodičov, táto nebola dodržiavaná tak, ako bola uzavretá. Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom prvoinštančného súdu ohľadom úpravy styku s prespatím, a to aj napriek výhradám matky a kolízneho opatrovníka. Dokazovanie jednoznačne preukazuje, že styk s prespatím bol realizovaný už v zmysle vyššie uvedeného nariadeného opatrenia a nebol preukázaný žiadny relevantný dôvod, ktorý by preukázal, že takéto rozhodnutie je v neprospech maloletej F..

48. Súd je povinný v zmysle čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 Zákona o rodine, resp. v zmysle § 38 ods. 1 CMP v konaní, kde je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, na jeho názor prihliadnuť.

49. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni.

50. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

51. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

52. Vzhľadom na to, že matka ako aj kolízny opatrovník vyjadrili svoj nesúhlas s prespávaním u otca a trvali na tom, aby bol spočiatku styk upravený bez prespatia, v konaní bola vypočutá aj samotná maloletá, a to za účelom zistenia jej vzťahu k obom rodičom. Aj napriek uvedenému bolo však preukázané, že maloletá má pozitívny vzťah k obom rodičom, teda tak k matke ako aj k otcovi a rada s nimi trávi čas. Vo vzťahu k otcovi neprejavila žiadne negatívne emócie, naopak, vyjadrovala sa pozitívne, a to aj čo

sa týka samotnej starostlivosti o ňu otcom. Správne bolo vyhodnotené aj vyjadrenie maloletej ohľadom nesúhlasu s prespávaním u otca, pretože toto odmietanie má len krátkodobý a zrejme prechodný charakter, keďže nevychádza zo žiadnej negatívnej skúsenosti s otcom, ktorá by dávala maloletej reálny základ k tomu, aby u otca odmietala prespávať. Aj napriek skutočnosti, že má súd pri rozhodovaní prihliadať na názor mal. dieťaťa, ktoré je spôsobilé sa s ohľadom na svoju rozumovú a vekovú vyspelosť vyjadriť, nemožno rozhodnutie súdu bez ďalšieho založiť len na názore mal. dieťaťa. S ohľadom na okolnosti a zistený skutkový stav bolo potrebné, aby súd názor maloletého dieťaťa korigoval tak, ako v predmetnej veci. Ako už bolo uvedené, k otcovi prejavuje skôr pozitívne emócie, preto takéto vyjadrenia maloletej súd prvej inštancie nemohol brať ako rozhodujúce pokiaľ ide o úpravu styku, ktorá by bola oproti predbežnej úprave nedôvodne zúžená. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd nemá najmenšie pochybnosti o tom, že styk v rozsahu ako bol upravený je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa a reflektuje aj na zachovanie vzájomných vzťahov a citových väzieb medzi otcom a dcérou.

53. Otec svoje námietky sústredil najmä vo vzťahu ku konštatovaniu súdu prvej inštancie ohľadom neupravenia vianočných a veľkonočných sviatkov a jarných prázdnin. V tomto smere odvolací súd nemôže iné ako súhlasiť so súdom prvej inštancie a dodáva, že v súčasnosti je potrebné, aby sa rodičia naučili spolu komunikovať ohľadom vecí týkajúcich sa ich spoločnej dcéry a brali na zreteľ jej záujmy a jej právo na výchovu a starostlivosť aj druhým rodičom. Otec argumentoval tým, že sa s matkou nevedia dohodnúť, ale podľa názoru odvolacieho súdu realizácia pravidelného styku by mala uvedený problém odstrániť a rodičia by mali byť schopní aj po zväžení správania sa voči sebe dospieť k dohode o úprave styku počas sviatkov, reflektujúc pritom na aktuálne pomery a potreby maloletej. Hoci úprava sviatkov nebola výslovne upravená, je treba povedať, že otec vôbec neprichádza o styk s maloletou počas sviatkov, pretože aj na sviatočné dni sa aplikuje všeobecná úprava nepárneho víkendu. Tak napríklad, Vianoce v roku 2021 budú realizované u otca, pretože deň 24. 12. 2021 pripadá na piatok a ide o nepárny týždeň a podobne. Upravené zvlášť boli len letné prázdniny, kedy sa bude realizovať špeciálna úprava počas letných prázdnin. Ak teda nie je úprava špeciálna, platí počas celého roka úprava všeobecná.

54. Súd prvej inštancie sa s poukazom na uvedené vysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie o úprave styku, pričom správne vychádzal z už nariadenej úpravy. Keďže súd prvej inštancie upravil styk v dostatočnom rozsahu na to, aby boli zachované rodičovské práva a povinnosti otca k maloletej, ako aj právo dieťaťa na starostlivosť zo strany otca, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti ako vecne správne potvrdil.

55. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

56. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

57. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

58. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

59. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

60. Pojem výživné znamená zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb medzi osobami, ktoré majú k sebe príbuzenský alebo iný rodinný vzťah. Pojmovými znakmi výživného je majetková hodnota, ktorá má vyhranený účel (úhrada osobných potrieb) a že jej základom a vlastným dôvodom existencie je určitý osobný, rodinný vzťah medzi oprávneným a povinným. Vyživovacia povinnosť má osoba, ktorá má hradiť úhradu osobných potrieb. Korešponduje jej nárok na výživné, ktorý má osoba oprávnená. Výživné je

právny inštitút, ktorý je vnútorne diferencovaný a to podľa povahy osobného pomeru medzi oprávneným a povinným. Spoločenské funkcie vykazujú rozdiely, pokiaľ ide o jednotlivé druhy výživného. Z toho hľadiska je spoločensky najvýznamnejšia vyživovacia povinnosť rodičov k deťom. Funkcia výživného je podmienená i mravnými názormi spoločnosti. Právna úprava inštitútu výživného sa snaží zaistiť, aby tam, kde dôjde k poruchám v rodinnoprávnych vzťahoch, bola riešená tak, aby ich pôsobenie bolo čo najmenej obmedzené. Pre úpravu výživného to konkrétne znamená, že zákon usiluje zaistiť i pre poruchové prípady plnenie výživného pravidelne, riadne a v rozsahu, ktorý zodpovedá jeho funkcii v rodine. Nárok na výživné a vyživovacia povinnosť sú založené priamo v zákone. To znamená, že k vzniku vyživovacej povinnosti postačí, aby tu existovali podmienky, ktoré zákon stanoví, bez toho, aby k tomu museli pristúpiť akékoľvek ďalšie právne skutočnosti. Výživné, i keď je samostatným nárokom, má úzky vzťah k iným inštitútom rodinného práva. Platí to najmä o ustanoveniach o výchove maloletých detí, lebo povinnosť rodičov zaistiť ich riadnu výchovu i výživu je potrebné chápať komplexne. Právne predpisy, ktoré upravujú výživné, majú kogentnú povahu, teda nemôžu byť menené dohodou medzi oprávneným a povinným. Z povahy výživného ako zákonného nároku vyplýva i to, že zákon záväzne upravuje i jeho rozsah. Vzhľadom k mnohotvárnosti konkrétnych prípadov sa pri jeho určovaní kladie dôraz na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti a možnosti povinného. Pri rozhodovaní o výživnom musí súd vychádzať zo zistení, ktoré určujú rozhodujúce podmienky pre stanovenie a výšku výživného v dobe rozhodovania. Pre rozsudok je rozhodný stav, ktorý tu je v dobe jeho vyhlásenia.

61. Plnenie vyživovacej povinnosti je spravidla dobrovoľné, jej úprava súdnym rozhodnutím býva následkom nezhôd v osobnej sfére účastníkov príslušných rodinnoprávnych vzťahov. Riešenie na to nadväzujúcich majetkových otázok dotknuté subjekty vnímajú veľmi citlivo. Zákon preto pojmovo vymedzuje kritériá ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sa preskúmavajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V súlade s princípom potenciality príjmov na uvedené hľadiská súd u povinného prihliada aj v prípade, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako v prípade neprimeraných majetkových rizík, ktoré na seba povinný berie.

62. Odvolací súd mal za to, že dokazovanie Okresného súdu Nové Zámky bolo veľmi starostlivo orientované na to, aby boli spoľahlivo zistené okolnosti rozhodné pre stanovenie výživného. Pri rozhodovaní o výške výživného súd posúdil komplexne všetky mu dostupné skutočnosti v pomeroch účastníkov a stotožnil sa so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, v dôsledku čoho považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa určenia výživného a náhrady trov konania za vecne správne.

63. Súd prvej inštancie starostlivo posúdil majetkové pomery otca ako aj majetkové pomery matky a odôvodnené potreby na strane maloletej. Matka žiadala uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživné maloletej sumou 150 eur mesačne, otec súhlasil so sumou 50 eur. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že mesačné výdavky v súvislosti so starostlivosťou o maloletú, ktorá navštevuje v súčasnosti 2. ročník základnej školy, predstavujú približne 200 eur, čo nebolo spochybnené ani otcom maloletej. Otec pracuje ako živnostník v oblasti stavebných prác, pričom uviedol príjem vo výške 800 - 900 eur. Jeho práca má sezónny charakter, preto súd prvej inštancie správne ustálil, a to aj vychádzajúc z vyjadrenia otca, že jeho príjem je 500 eur. Otec má výdavky v súvislosti s bývaním, a to príspevok rodičom na chod domácnosti (70 eur) a výdavky na nákup potravín. Na strane matky súd prvej inštancie prihliadol na jej osobnú starostlivosť o maloletú a na dosahovaný príjem, ktorý je rovnako tak približne 500 eur mesačne. Bolo preukázané a nebolo to ani spochybnované, že otec maloletej prispieva na záujmové krúžky (tanečná), príležitostne jej nakupuje ošatenie a iné veci, založil jej sporiaci účet s mesačným sporením 40 eur. Správne súd prvej inštancie prihliadol aj na vyjadrenie otca, že jeho príjem môže byť vyšší, s čím sa odvolací súd stotožňuje, pretože ide o práce vykonávané na živnosť, pričom množstvo práce z časti závisí aj od iniciatívy samotného podnikateľa. Vychádzajúc z príjmu matky ako aj otca, ktorý je približne rovnaký, a prihliadnuc pritom aj na osobnú starostlivosť matky, ktorá v rozsahu minimálne 2/3 vyvažuje vyživovaciu povinnosť otca, je rozhodnutie o určení výšky vyživovacej povinnosti otca k mal. dcére sumou 150 eur adekvátne a reálne odzrkadľujúce majetkové pomery povinného rodiča a odôvodnené potreby osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti. Odvolací súd konštatuje, že výdavky otca, ktoré plnil v prospech maloletej na rôzne platby bolo možné zahrnúť do plnenia povinnosti platiť výživné, hoci v konaní ich bolo treba riadne preukázať. Uvedené nemení správnosť určeného výživného vo výške 150 eur. Odvolací súd súhlasí s konštatáciou súdu prvej inštancie, že otcovi po úhrade výživného a

nevyhnutných výdavkov zostane dostatok finančných prostriedkov na úhradu iných vlastných výdavkov a uspokojovanie vlastných potrieb. Obaja rodičia sa podieľajú na výdavkoch na starostlivosť o spoločné maloleté dieťa, a to ak je to nevyhnutné aj nad rozsah vyživovacej povinnosti. Navyše je absurdné, aby výživné vo výške 50 eur, tak ako bolo predbežne rodičmi dohodnuté, pokrývalo všetky výdavky v súvislosti s výchovou, starostlivosťou a výživou o mal. dieťa, ktoré sa pripravovalo na štúdium na základnej škole a neskôr bolo žiačkou 1. ročníka základnej školy. Tomu nasvedčuje aj predbežná dohoda rodičov, že otec bude okrem výživného vo výške 50 eur uhrádzať aj polovicu nákladov na školu. Berúc pritom na zreteľ samotné vyjadrenie otca, že si je vedomý a nespochybňuje, že mesačné výdavky na maloletú predstavujú približne sumu 200 eur. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd nepovažoval námietky otca za dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti ako vecne správne potvrdil.

64. V nadväznosti na správne určenie výšky vyživovacej povinnosti, s ktorou sa odvolací súd stotožnil, konštatuje aj vecnú správnosť výroku o zročnom výživnom. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otec mal zaostalé výživné, a to za obdobie od 11. 05. 2018 do 30. 06. 2019 celkovo vo výške 1 665 eur, ktoré mu súd prvej inštancie povolil aj s ohľadom na aktuálnu výšku dosahovaného príjmu uhrádzať v splátkach vo výške 50 eur spolu s bežným výživným. V tomto smere nemožno rozhodnutiu súdu prvej inštancie nič vytknúť.

65. Poukazujúc na uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti výrokov o úprave styku otca s maloletou F. o práve oboch rodičov zastupovať mal. dieťaťa a spravovať jeho majetok a o určení výživného otcovi na mal. dieťa a určení zročného výživného, ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

66. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).